

साध्यन्दिने पावमाने विहृत्याङ्गारान् उपसर्पणम् । ५ अ०
 १२क० । १ प्रवर्ग्यति क्रतो दधिधर्मेण चरणम् । (दधिधर्मः
 कर्मभेदः) । २ वृगावानस्य तद्धर्मत्वम् । ३ भक्षिण
 इत्या । ४ होतर्वदस्योक्तस्य उत्तिष्ठतोऽवपश्यतेत्युक्तिः ।
 ५ आतं हविरित्युक्तौ आतं हविरित्युवचनम् इयमनु-
 वाक्याः । ६ परि त्वाग्ने इत्यादि मन्त्रजमे निमित्त-
 भेदोक्तिः । ७ दीक्षितस्यैव अग्निश्चा जपः । ८ सव-
 नीयानां पुरस्तादुपरिष्ठादा पशुपुरोडाशेन चरणम् । ९
 एकमते तेन नाचरणम् । १० आश्वरथामते तेनाचरणम् ।
 ११ अहोर्नैकाद्ये नारांशंसासादनात् परं दक्षिणानयनम्
 १२ अहोर्नैकाद्ये दीक्षितस्य जपमन्त्रोक्तिः । १३ आग्नी-
 ध्रेण उल्लेख्यमानानां दक्षिणाहुतीनां हवनम् । १४ आहुति-
 मन्त्रप्रकारौ १५ विहारदेशाभिर्क्रमेण नीतेषु दक्षिणाद्रव्येषु
 मध्ये प्राणिरूपदक्षिणाद्रव्यप्रतिपक्षे सन्तभेदः । १६ अप्राणि-
 द्रव्यस्याभिमर्शनमात्रम् । १७ कन्याया दैवविवाहविधि-
 ना दसाया आदानेऽभिमर्शनमात्रम् न प्राणियहणम् ।
 १८ एवं प्रतिपह्नियसः सर्वे । १९ प्रतिगृह्याग्नीध्रीयं
 प्राप्य उच्छिष्टहविषः सर्वैः प्राणम् । ५ अ० १२क० ।
 १ मरुद्देवतेन यज्ञेन चरणम् । २ तत्पात्रभक्षणे सन्तः ।
 मरुद्देवतशस्त्रशंसनम् । ३ साध्यन्दिनसवने यस्मादिषु
 अज्यैराहावप्रकारः । ४ मरुद्देवतौ प्रतिपदतुचरसंज्ञौ
 तयोः इन्द्रनिहवः प्रगाथाः । ५ ब्राह्मणस्यत्यप्रगाथाः ।
 ७ तचाः प्रतिपदतुचराः, हृचाः प्रगाथाः । आज्यभारभ्य
 ब्राह्मणस्यत्यपर्यन्तं सर्वमर्च्यम् । ८ स्तोत्रियातुचराः
 प्रतिपदतुचराः सर्व्वत् प्रगाथाः । ९ गायत्रादीनि
 पङ्क्त्यानि अर्द्धर्चयः यस्मान् भवन्तीत्युक्तिः । १० पङ्क्त्या
 उत्तरेषु त्रिषु या अचतुष्पादास्तसामर्द्धर्चयः शंसनम् ।
 ११ पञ्चपदासु पङ्क्तिषु द्वयोर्द्वयोः पादयोर्द्विरवसानम् ।
 १२ आश्विनस्ये याः पङ्क्त्यस्तसामर्द्धर्चयः शंसनम् ।
 पङ्क्तिशंसनं वेति विकल्पः । १३ सूक्तगतायाः पङ्क्तेः पङ्क्तः
 शंसनकथनम् । १४ पङ्क्तेः पङ्क्तः शंसने ये उत्तमे पदे
 अतिरिच्छेते तयोः सप्तं कृत्वा शंसनम् । १५ उक्ता-
 दन्त्यत्वं पङ्क्तः शंसनम् । १६ अर्द्धर्चान्ते प्रथमं कृत्वा
 सन्तननम् । १७ तत् पाथ्याभेदाः । १८ मरुद्देवतः प्रगा-
 थः । १९ जनिष्ठा उग्र इति सूक्तोक्तिः । १० उक्त
 सूक्तस्यार्द्धा एकाधिकाः यस्मा तदन्तराद्ये इन्द्रोमरु-
 त्वान् इत्येतस्या निविदोधानम् । ११ साध्यन्दिने
 अयुग्मासु तथा धानम् । १२ तत्रैकां यस्मा युग्मासु च

अर्द्धां यस्मा निविदधानम् । १३ तदायसवने एकां
 यस्मा निविदधानम् । १४ त्रिष्वपि सवनेषु नेत्रे नृजतात्मनः
 पापं ध्यायता च निविदेया । १५ सर्व्वत् तयैव परिधाना-
 तिदेशः । १६ यस्मा जप्यमन्त्रः याज्यामन्त्रश्च । ५ अ० १४क० ।
 १ निष्केषयेति यस्मानाम् । २ यदि पृष्ठकार्ये रथन्तरं साम-
 सामगाः कुर्वीरन् अभि त्वा नूर । नोत सः अभि त्वा पू-
 र्व्वपीतय इत्येतौ प्रगाथौ स्तोत्रियातुचरौ स्याताम् पृष्ठ-
 शब्देनात्र ज्योतिष्टोमाङ्गभूतं सामाभिव्यक्तमृगशरं
 सम्याद्य स्तुतिजन्यं शास्त्रैकसमधिगम्यं कार्यमुच्यते ।
 ३ अन्यथोरपि प्रगाथयोः स्तोत्रियातुरुपलोक्तिः ।
 ४ उक्तानां सर्वेषां प्रगाथत्वम् सामगैर्द्विपदोत्तरं तृचाकार-
 तया गानेऽपि बह्वृचैर्द्विर्चत्वेन शंसनम् कार्यम् । अ-
 नभ्यासेन तृचाकारस्त्वनेऽपि ता हृचा एव न तृचाः
 कार्याः ताभिश्च शंसनं कार्यम् । ६ पृष्ठहतीच्छन्दस्यो हृच
 प्रगाथे चतुर्थषष्ठौ पादौ पुनरभ्यस्य पञ्चमसप्तमयोः पाद-
 योरवसानकरणविधिः । ७ यदि तिस्रोऽहृत्य एव चिकी-
 र्षितास्तदा चतुर्थषष्ठौ पादौ द्विरभ्यस्यावसानं कार्यम् ।
 काकुभेषु प्रगाथेषु तृतीयपङ्क्तौ अभ्यस्यावसानं कार्यम्
 ८ प्रत्यादानेन उत्तरा ऋष्यूपा भवति । १० येष्वहःसु-
 दृष्टयन्तरं वा तयोः संहृतिर्वा पृष्ठकार्यं भवति तत्र
 पृष्ठयन्तरस्तोत्रियातुरुपयोः शंसनं यथा भवति तथा
 इन्द्रनिहवब्राह्मणस्यत्यानां शंसनम् । ११ इतरपृष्ठेषु तेषां
 पृष्ठतीं कृत्वा शंसनम् । १२ यदा पृष्ठयन्तरे गाय-
 त्रादिषु अभ्यस्तासु तिस्रषु ऋक्षु स्तुवते स्वयोनिषु वा
 द्विपदोत्तराकारं तदापीन्द्रनिहवब्राह्मणस्यत्यानां पृष्ठतीं
 कृत्वा शंसनम् । १३ येषां होतृकाणां प्रगाथाः स्तोत्रियातु
 रूपाः तेऽपीन्द्रनिहवब्राह्मणस्यत्यवच्छेद्याः । १४ उक्तभिन्नस्य
 सर्वस्य यथाश्रुतं शंसनम् । १५ एकस्मिन् दिने सर्व-
 धर्मभागितया उपदिश्यमानोज्योतिष्टोम एकाहशब्दाच्चाः
 परिमितशस्यः परिपूर्णशंसनयुक्तः । १६ स एकाहः यद्यु-
 भयसामाहृष्टयन्तरसामसाध्यः तस्य पवमाने योनिरतुरुपा
 भयतीति । १७ ज्योतिष्टोमभिन्नः यः कश्चिदुभयसामा एकाहः
 स्यात् तत्र पवमाने यस्मि कृतं तस्य योनिरतुरुपा यस्या ।
 १८ निष्केवल्ये पाथ्याया ऊर्ध्वं स्थानं योनिस्थानं तदेव
 शंसनस्थानम् । १९ अनेकासां सामयोनीनां सह शंसने
 प्राप्ते आदावेव सर्वासामाह्वानं सक्तं पृथक् वा कार्यम् ।
 २० ब्राह्मणस्यत्यमरुत्वतीयसामप्रगाथानामनेकेषां सह-
 पातेषु इन्द्रनिहवादूर्द्धसाहावः कार्यः । २१ तत्र